

INFORMACJA NA TEMAT KULTURY W POWIECIE TCZEWSKIM ZA ROK 2025

I. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Powiat Tczewski, jako jednostka samorządu terytorialnego wykonuje zadania z zakresu kultury na podstawie:

- ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym – zgodnie z art. 4 pkt 7 powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej;
- ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach;
- ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Na mocy ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej jednostki samorządu terytorialnego mogą sprawować mecenat nad działalnością kulturalną, polegający na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświacie kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz opieki nad zabytkami. Jednostki samorządu terytorialnego mogą również ustanawiać i przyznawać doroczne nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Jednostki samorządu terytorialnego mogą także przyznawać stypendia osobom zajmującym się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury oraz opieką nad zabytkami.

II. BIBLIOTEKA POWIATOWA W GNIEWIE I BIBLIOTEKI GMINNE

Zgodnie z zapisami art. 8 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. z 2019 r. poz. 1479 z późn. zm.) organizatorami bibliotek są również m.in. jednostki samorządu terytorialnego. Powiat, jako jednostka samorządu terytorialnego, w myśl art. 19 ust. 3 ww. ustawy zapisów ustawy, organizuje i prowadzi co najmniej jedną powiatową bibliotekę publiczną. Zadania powiatowej biblioteki publicznej może wykonywać, na podstawie porozumienia, wojewódzka lub gminna biblioteka publiczna, mająca swoją siedzibę na obszarze powiatu.

W przypadku Powiatu Tczewskiego zadania powiatowej biblioteki publicznej, na mocy porozumienia, od 2004 roku realizuje Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Gniewie. Od 2024 roku zadanie to realizowane jest przez Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna w Gniewie, które powstało w 2020 roku, na mocy uchwały Nr XXVII/206/20 w sprawie połączenia Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. ks. Fabiana Wierzchowskiego w Gniewie i Gminnego Ośrodka Kultury w Gniewie.

Na mocy porozumienia jednostka ta wykonuje takie zadania, jak: zapewnienie dostępu do literatury naukowej, popularnonaukowej, zbiorów audiowizualnych i multimedialnych na terenie powiatu, pośrednictwo w zakresie wypożyczeń międzybibliotecznych na terenie powiatu, organizacja szkoleń i doskonalenia zawodowego dla pracowników merytorycznych bibliotek

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

publicznych w powiecie, instruktaż i pomoc merytoryczna gminnym bibliotekom publicznym w powiecie, pomoc w organizacji bibliotek, sieci bibliotecznych, usług bibliotecznych oraz prawa bibliotecznego, doradztwo w zakresie inwentaryzacji i selekcji zbiorów. Powiat Tczewski, na realizację wskazanych zadań, corocznie udziela bibliotece dotacji celowej. W roku 2025 dotacja ta wyniosła **50.000 zł** (w roku 2024 dotacja wynosiła 28 470 zł).

W roku 2025 dotacja została przeznaczona na realizację następujących wydatków:

- częściowe pokrycie wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne pracownika biblioteki, który realizuje zadania polegające na prowadzeniu powiatowej biblioteki publicznej – **22.213,60 zł**;
- podniesienie kwalifikacji zawodowych – **7 826,09 zł**;
- zakup nowości wydawniczych – **2 725,20 zł**;
- dostęp do publikacji elektronicznych LEGIMI i EmpikGo – **3 574,80 zł**;
- usługi telekomunikacyjne – **1 230,04 zł**;
- artykuły biurowe – **1 608,25 zł**;
- opłaty licencyjne – **1 045,20 zł**;
- zakup materiałów i usług – **5 690,82 zł**.

Na terenie powiatu tczewskiego funkcjonują ponadto:

1) Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie im. Aleksandra Skulteta w Tczewie

Miejska Biblioteka Publiczna w Tczewie jest instytucją kultury finansowaną przez samorząd Miasta Tczewa. Posiada 8 filii bibliotecznych. Jej najważniejszym zadaniem jest gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych oraz udostępnianie książek. W bibliotece czeka na wypożyczenie około 155 000 pozycji książkowych. Ponadto Biblioteka jest organizatorem zajęć, lekcji bibliotecznych, spotkań autorskich oraz innych wydarzeń. Ma blisko 10 tys. Stałych czytelników, w ciągu roku liczy sobie około 114 000 odwiedzin.

W ramach Biblioteki funkcjonuje Dział Historii Miasta oraz Kociewski Kantor Edytorski, a także biblioteka cyfrowa.

W celu ułatwienia wypożyczeń i zwrotów swoim czytelnikom Biblioteka oferuje wrzutnie książkowe, które funkcjonują przy filiach przy ulicach: Kościuszki, Wyzwolenia, Konarskiego, Jagiełły oraz ks. Młyńskiego. Wrzutnie książek oferują możliwość zwrotu książek wypożyczonych w dowolnej filii bibliotecznej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie. Czynne są całodobowo, także w święta i dni wolne od pracy. Książki odebrane zostaną najpóźniej w kolejnym dniu roboczym i tym samym zwrot zostanie odnotowany na bibliotecznym koncie czytelnika.

Obecnie funkcję dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie sprawuje Damian Domański.

2) Gminna Biblioteka Publiczna im. ks. Bernarda Sychty w Pelplinie

Gminna Biblioteka Publiczna w Pelplinie, jako samorządowa instytucja kultury, powstała na mocy uchwały Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 13 grudnia 2004 r. Od roku 2006 siedziba biblioteki znajduje się w budynku przy ul. Sambora 5. Od 10 maja 2026 r. patronem biblioteki jest ks. Bernard Sychta, a obecną nazwę instytucja przyjęła na mocy uchwały Rady Miejskiej w Pelplinie z dnia 26 lutego 2008 r. Biblioteka prowadzi obecnie 2 filie: w Rudnie i w Rajkowach.

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

Przy Bibliotece działa Dyskusyjny Klub Książki, Historyczny Pelplin, Kawiarenka pod Zegarem, Klub Małego Artysty, Sala Lego, Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Funkcję dyrektora sprawuje obecnie Dorota Sakowska.

3) Gminna Biblioteka Publiczna w Subkowach

Oficjalnie Gminna Biblioteka Publiczna w Subkowach działa od 8 stycznia 1949 r. Jej siedziba obecnie znajduje się przy ul. Józefa Wybickiego w Subkowach. Biblioteka działa bardzo prężnie w obszarze dzieci, młodzieży i dorosłych, oferując ciekawe projekty, np. Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki, Klub Strategów, Ferie z Biblioteką, Wtorkowe wyjątkowe z wierszem spotkania czy Szalone Szydełka.

Obecnie funkcję dyrektora biblioteki sprawuje Alicja Brzozowska.

4) Gminna Biblioteka Publiczna w Swarzędzie

Gminna Biblioteka Publiczna w Swarzędzie jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Tczew, działającą w formie instytucji kultury. Celem biblioteki jest promocja czytelnictwa oraz rozwijanie i zaspakajanie potrzeb kulturowych, oświatowych i informacyjnych mieszkańców Gminy Tczew. Biblioteka oferuje swoje zasoby czytelnicze z zakresu literatury pięknej i popularnonaukowej, lektury szkolne, książeczki dla dzieci, słowniki, encyklopedie i czasopisma. Można wypożyczyć lub skorzystać na miejscu z posiadanych woluminów. Ponadto biblioteka wyposażona jest w stanowiska komputerowe z dostępem do internetu.

Biblioteka jest również inicjatorem spotkań autorskich, konkursów czytelniczych, różnego rodzaju warsztatów.

Obecnie funkcję dyrektora Biblioteki sprawują Joanna Sopata.

5) Biblioteka - Ośrodek Kultury w Morzeszczynie

Biblioteka – Ośrodek Kultury w Morzeszczynie działa jako samorządowa instytucja kultury od 2022 r., na mocy statutu nadanego jej na uchwałę Rady Gminy w Morzeszczynie. Sieć bibliotek publicznych na terenie gminy Morzeszczyn stanowią 3 placówki: główna w Morzeszczynie oraz dwie filie w Majewie i Dzierżążnie. Biblioteka – Ośrodek Kultury w Morzeszczynie realizuje działania promujące czytelnictwo, pobudzają inicjatywy lokalne oraz animuje działania kulturalne i edukacyjne, nade wszystko poprzez: organizację wydarzeń i spotkań tematycznych, prelekcje popularno-naukowe, koncerty, wyjazdy edukacyjne, wydarzenia kulturalne oraz zajęcia warsztatowe rękodzielnicze i kulinarne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, a także gimnastyczne i rekreacyjne. Warto dodać, że przy instytucji działają: grupa wolontariuszy biblioTEAM, Mała Pracownia Rękodzieła, Chór LABRIS, Zespół Pieśni i Tańca „Psiotrowe Dzyiwuchy” oraz zespół dziecięcy „Maczki i modraczki”.

Obecnie funkcję dyrektora instytucji sprawuje Monika Piekarska.

6) Biblioteka Diecezjalna im. Biskupa Jana Bernarda Szłagi w Pelplinie

Biblioteka Seminarium Duchownego w Pelplinie **powstała w 1829 roku**. Podstawą zasobu były księgozbiory klasztorów diecezji chełmińskiej, które na początku XIX wieku zostały zsekularyzowane przez zaborcę.

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

Przez pierwsze trzydzieści lat istnienia do Pelplina trafiły książki m.in. Bernardynów z **Lubawy** (wśród tych druków trafiła do Pelplina nierozpoznana wówczas **Biblia Gutenberga**), cystersów z **Oliwy**, reformatów z **Wejherowa**, bernardynów w **Zamartego**, biblioteki z zamku biskupiego w **Starogrodzie**, misjonarzy z **Chełmna**, benedyktynek z **Żarnowca**, reformatów z **Kiszporku**, jezuitów z **Grudziądza** oraz dominikanów i benedyktynek z **Torunia**, reformatów z Torunia-Pogórza, Brodnicy i **Dzierzgonia**, jezuitów ze Starych Szkotów, OO. Misjonarzy Św. Wojciecha, karmelitów i brygidek z **Gdańska**, kartuzów z **Kartuz**, benedyktynek z **Grudziądza**, biblioteki kościelnej w **Radzynie**. W latach 50-tych XIX księgozbiór był już ukształtowany i liczył około **10 000 woluminów**, które uporządkowano w 14 działach. Na jego potrzeby zaadaptowano dawny letni refektarz opactwa cysterskiego. W 1853 roku biskup Anastazy Sedłag **nadał bibliotece statut**, regulując jej funkcjonowanie. Zbiór powiększał się dzięki zakupom, darom i legatom testamentowym.

Obecnie biblioteka składa się z ponad 100 000 woluminów druków nowych (XIX i XX-wiecznych), 1350 tytułów czasopism, z których kontynuowana jest prenumerata ponad 160 tytułów, 543 inkunabułów, 640 rękopisów i około 13 000 starych druków. Katalog komputerowy obejmuje 26 765 opisów.

Dyrektorem Biblioteki Diecezjalnej jest ks. prałat prof. dr hab. Jan Walkusz.

III. POZOSTAŁE INSTYTUCJE KULTURY

W powiecie tczewskim działają również takie instytucje kultury, jak:

1) Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie

Historia Centrum Kultury i Sztuki sięga roku 1975, kiedy to w dawnym Domu Socjalnym Pomorskiej Fabryki Gazomierzy przy ul. Kołłątaja powstał Tczewski Dom Kultury, którego pierwszym dyrektorem został Jan Morus. Kolejne lata funkcjonowania TDK charakteryzują się różnorodnością działań. Organizowano wiele wydarzeń kulturalnych: Wojewódzkie Konkursy Filmów Amatorskich, wystawy plastyków i fotografów, Dni Kultury, Oświaty, Prasy i Książki, Festiwal Pieśni Chóralnej, Jesienny Przegląd Filmów Polskich, Festiwal Muzyki Rockowej, Tczewskie Sobótki, spotkania z Mikołajem oraz dyskoteki i zabawy dla dzieci. Przy placówce, powstał wydający publikacje i czasopisma Kociewski Kantor Edytorski oraz Młodzieżowe Sceny Dramatyczne, Studia Prób Teatralnych oraz Dziecięce Teatrzyki. TDK wspierał także Harcerską Orkiestrę Dętą, Chór Męski "Echo" oraz Dyskusyjny Klub Filmowy "Sugestia".

W roku 1995 Tczewski Dom Kultury został połączony z Domem Kultury Kolejarza tworząc Tczewskie Centrum Kultury. W lipcu 2007 roku instytucja przeszła kolejną reorganizację, w wyniku której powstało dzisiejsze Centrum Kultury i Sztuki. Obecnie tczewska placówka to prężnie rozwijająca się instytucja, która kieruje swoją bogatą ofertą kulturalną zarówno dla dzieci, młodzieży, jak i dorosłych. Sekcje zainteresowań, liczne koncerty, festiwale i spektakle – to najlepsza wizytówka Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie. Od 2002 roku siedziba CKiS mieści się przy ul. Wyszyńskiego 10, w zabytkowym budynku wzniesionym w 1911 roku, który od ponad stu lat jest centrum kulturalnym.

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie jest instytucją zajmującą się szeroko pojmowaną kulturą i edukacją artystyczną. Organizujemy koncerty plenerowe, spektakle teatralne, operetki, musicale i wiele innych wydarzeń artystycznych. Ważne miejsce w naszej działalności zajmuje edukacja dzieci i młodzieży dla której prowadzimy liczne sekcje zainteresowań. Cele CKiS:

- o organizowanie zespołowego uczestnictwa w kulturze
- o edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę
- o umożliwienie realizacji form aktywności indywidualnej
- o tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką
- o tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego
- o rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych
- o organizacja masowych imprez kulturalnych
- o ścisła współpraca z innymi instytucjami kultury i placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze kultury
- o gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury
- o tworzenie warunków do rozwoju profesjonalnej plastyki, muzyki i teatru

Obecnie funkcję dyrektora Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie sprawuje Jarosław Wojciechowski.

2) Fabryka Sztuk w Tczewie

Fabryka Sztuk jest miejscem na mapie kulturalnej Tczewa, w którym można zwiedzić interesujące wystawy, wysłuchać klimatycznego koncertu, wziąć udział w warsztatach artystycznych czy też zrealizować autorski pomysł z dziedziny sztuki.

Instytucja ta rozpoczęła działalność 22 lutego 2007 roku pod nazwą „Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły” w odrestaurowanym, dzięki unijnym funduszom, zabytkowym, przemysłowym obiekcie. Po pięciu latach nazwa instytucji została zmieniona „Fabryka Sztuk”, nawiązując tym samym do historii siedziby głównej – dawnej fabryki wyrobów metalowych.

Fabrykę Sztuk wyróżnia 5 filarów działalności: wystawy, edukacja, imprezy plenerowe, wspieranie organizacji pozarządowych, gromadzenie i przechowywanie muzealiów.

W strukturach instytucji działa obecnie Strefa Odkrywania Wyobraźni Aktywności – SOWA, czyli wystawa z interaktywnymi eksponatami przeznaczonymi do samodzielnego eksperymentowania, czyli prowadzenia obserwacji i doświadczeń.

Fabryka Sztuk jest również organizatorem jarmarków tematycznych: Bożonarodzeniowego, Wielkanocnego oraz Pchlego Targu. Każdego roku organizujemy kilkadziesiąt różnorodnych ekspozycji. W ciekawy i przystępny sposób ukazujemy poszczególne epoki historyczne w dziejach Tczewa, a także dokonania osób, które na trwałe wpisały się w historię regionu.

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

Od 1 września 2011 r. instytucja zarządza także *kamienicą przy ul. Podmurnej 15* o łącznej powierzchni 241 m². Dziewiętnastowieczne budynki zostały wyremontowane w ramach projektu realizowanego przez Gminę Miejską Tczew „*Rewitalizacja Strefy A Obszaru Zdegradowanego Starego Miasta w Tczewie*”.

W kamienicy znajduje się izba pamięci poświęcona lekkoatlecie, mistrzowi olimpijskiemu, rodowitemu tczewianinowi **Kazimierzowi Zimnemu**. Organizujemy także czasowe wystawy historyczne i sztuki współczesnej.

Od początku działalności instytucji funkcję jej dyrektora sprawuje Alicja Gajewska.

3) Dom Kultury w Subkowach

Dom Kultury w Subkowach działa jako samorządowa instytucja kultury Gminy Subkowy, która została powołana na mocy uchwały Rady Gminy w Subkowach w 2008 roku. Przedmiotem działalności Domu Kultury jest tworzenie, upowszechnianie oraz ochrony kultury. Dom Kultury w Subkowach sprawuje też nadzór nad świetlicami wiejskimi w: Gorzędzieju, Waćmierzu, Brzuścach, Wielgłowach, Rybakach, Wielkiej Słońcy oraz wiejskimi domami kultury w Radostowie i Małym Garcu.

Dom Kultury w Subkowach jest organizatorem koncertów, warsztatów, spotkań integracyjnych mieszkańców, a także współorganizatorem Sympozjum Kulinarnego „*O jeściu na Kociewiu*”. Obecnie funkcję dyrektora Domu Kultury w Subkowach sprawuje Marta Roćławska.

4) Miejski Ośrodek Kultury w Pelplinie

Miejski Ośrodek Kultury (MOK) jest samorządową instytucją kultury. Podstawowym celem Ośrodka jest włączenie społeczności Gminy Pelplin do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz jej współtworzenie przez organizację wydarzeń kulturalnych, edukację kulturalną, promocję kultury lokalnej i regionalnej, kształtowanie wzorców aktywnego uczestnictwa w kulturze, tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego i zainteresowania sztuką.

Cele Ośrodka realizowane są przez organizację imprez kulturalnych, w tym festynów, koncertów, festiwali, przeglądów twórczości, jarmarków, spektakli i innych wydarzeń o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

Ośrodek współpracuje z Gminną Biblioteką Publiczną, Gminnym Centrum Informacji, szkołami i innymi placówkami oświatowymi na terenie Gminy Pelplin oraz agencjami artystycznymi, krajowymi i zagranicznymi instytucjami kultury, stowarzyszeniami, fundacjami i innymi podmiotami oraz osobami fizycznymi działającymi na rzecz kultury.

Obecnie Ośrodek Kultury prowadzi stałe zajęcia: pracownię plastyczną dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zajęcia haftu i szydełkowania, szkołę tańca towarzyskiego dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, szkołę tańca nowoczesnego dla dzieci i młodzieży, aerobic

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

dance, zajęcia muzyczne, warsztaty wokalne, orkiestrę dętą, koło teatralne, zespół folklorystyczny, zespoły muzyczne (młodzieżowe).

Najważniejsze wydarzenia kulturalne w ciągu roku w gminie Pelplin:

- Koncert noworoczny organizowany na w pierwszym tygodniu stycznia.
- Śpiewanie kolęd i pastorałek (styczeń), w którym biorą udział dzieci, młodzież, zespoły, muzycy z całej gminy.
- Inauguracja sezonu motocyklowego Kociewska Wiosna (organizowana w kwietniu). Impreza organizowana od 2009 roku obecnie przyciąga do Pelplina około 2 tys. motocyklistów głównie z Pomorza. Inaugurację sezonu rozpoczyna msza św., a imprezie towarzyszą koncerty muzyczne, wystawy, pokazy.
- Pomorski Festiwal Poetycki im. ks. St. Janusza Pasierba - Celem Festiwalu jest upowszechnienie twórczości ks. Pasierba, wspieranie debiutujących artystów, promocja młodych talentów. Udział w Festiwalu biorą uczniowie, twórcy i artyści z regionu Pomorza i całej Polski. Główny organizator - Liceum Ogólnokształcące w Pelplinie.
- Promocja kultury kociewskiej m.in. poprzez Festiwal Kultury Kociewskiej organizowany co dwa lata na wiosnę - wystawa twórczości regionalnej, sympozjum, konkurs gwary kociewskiej (co roku), prezentacje kulinarne, występy zespołów folklorystycznych.
- Dni Pelplina - koncerty, występy artystów, wystawy, spotkania. Drugi dzień święta miasta upamiętnia wizytę Ojca Świętego Jana Pawła II w Pelplinie w 1999 roku
- Międzynarodowe Koncerty Organowe w Bazylice Katedralnej - odbywają się w okresie wakacyjnym w każdą środę lipca i sierpnia. W Pelplinie goszczą wykonawcy z kraju i ze świata. Głównym organizatorem Koncertów jest Fundacja Promocji Sztuki im. Gabriela Faure i Kuria Diecezjalna w Pelplinie.
- Gminny Dzień Dziecka - impreza dla dzieci 1 czerwca
- Otwarte Mistrzostwa Szaradziarskie Mistrzostwa Pelplina organizowane w pierwszą sobotę września, w których bierze udział około 40-50 zawodników z całego kraju. Mistrzostwa organizowane wspólnie z Szaradziarskim Klubem "Neptun" z Gdańska.
- Jarmark Cysterski organizowany zawsze w trzeci weekend września - Obchody Jarmarku Cysterskiego wpisały się już na stałe do kalendarza imprez kulturalnych Pelplina. Co roku odbywa się przy tej okazji dużo wydarzeń o charakterze historycznym, kulturalnym i sportowym. Przyjeżdżają wystawcy, rzemieślnicy, twórcy ludowi eksponując swoje wyroby. Ich kolorowe i pachnące stragany nie pozwalają odwiedzającym przejść obojętnie. Przegląd zespołów muzyki dawnej, przemarsz korowodu średniowiecznego, konkursy, przejażdżki konne, bajki dla dzieci to tylko nieliczne atrakcje, które znajdują się w programie Jarmarku. Główni organizatorzy: Gmina Pelplin, Kuria Diecezjalna Pelplińska i Powiat Tczewski.

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

- Dożynki Gminne we wrześniu – Coroczne święto plonów organizowane jest w różnych miejscowościach gminy Pelplin z udziałem mieszkańców z całej gminy.
- Świąteczne koncerty kolęd w Bazylice Katedralnej w Pelplinie w grudniu.

Od 2006 roku funkcję dyrektora Miejskiego Ośrodka Kultury w Pelplinie pełni Piotr Łaga.

5) Kociewskie Centrum Kultury w Pelplinie

Kociewskie Centrum Kultury w Pelplinie powstało jako odpowiedź na pilną potrzebę unowocześnienia i uatrakcyjnienia oferty turystycznej dotyczącej zabytków sakralnych znajdujących się na terenie Pelplina. Idea jego działalności była jednym z elementów strategii rozwoju, na którą składało się szereg projektów dofinansowanych ze środków unijnych, zrealizowanych na terenie zabytkowego pocysterskiego kompleksu w Pelplinie.

Kociewskie Centrum Kultury oferuje bogaty program kulturalno-edukacyjny, zarówno dla turystów, jak i dla mieszkańców. Nowa oferta obejmuje między innymi: spacery po Opactwie wraz z przewodnikiem, warsztaty historyczne, warsztaty edukacyjno-artystyczne, zajęcia etnograficzne, warsztaty muzyczne, Klub Książki, konkursy wiedzy o Opactwie Cysterskim, Pelplinie i Kociewiu, wystawy stałe.

Kociewskie Centrum Kultury jest inspiratorem wydarzeń artystycznych, muzycznych, kulturalnych, w tym także dotyczących promocji Regionu Kociewskiego. Jest również jednym z głównych organizatorów Jarmarku Cysterskiego w Pelplinie.

Instytucja zarządza trzema obiektami: Dawnym Domem Branny (siedzibą Diecezjalnego Centrum Informacji Turystycznej), Dawnym Domem Sióstr (Domem Artysty) oraz współczesnym budynkiem biblioteki – Kociewskim Centrum Edukacji i Kultury.

Dyrektorem Kociewskiego Centrum Kultury od początku działalności jest ks. Krystian Feddek.

III. NAGRODY STAROSTY TCZEWSKIEGO W DZIEDZINIE KULTURY

Na mocy uchwały Nr XV/122/2020 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie przyznawania nagród i wyróżnień za wybitne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej oraz upowszechniania i ochrony dóbr kultury Starosta Tczewski przyznaje również doroczne nagrody za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury. Starosta dokonuje ostatecznego wyboru nagrodzonych na podstawie propozycji Kapituły Nagród Starosty Tczewskiego w dziedzinie kultury, która powoływana jest na mocy ww. uchwały na okres 5 lat. W roku 2025 Kapituła Nagród pracowała w następującym składzie:

- 1) Alicja Gajewska – przedstawicielka Starosty Tczewskiego – Przewodnicząca Kapituły
- 2) Magdalena Olszewska – Gibas - przedstawicielka Starosty Tczewskiego – Sekretarz Kapituły
- 3) Barbara Kamińska – przewodnicząca Komisji Edukacji, Kultury, Sportu i Promocji Rady Powiatu

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

Tczewskiego,

- 4) Bożena Szczepańska – przedstawicielka Prezydenta Miasta Tczewa,
- 5) Anna Czyżewska – przedstawicielka Burmistrza Miasta i Gminy Gniew,
- 6) Ewa Bartczak – przedstawicielka Wójta Gminy Subkowy,
- 7) Magdalena Tkaczyk – przedstawicielka Wójta Gminy Morzeszczyn,
- 8) Piotr Łaga – przedstawiciel Burmistrza Miasta i Gminy Pelplin,
- 9) Tomasz Resmerowski – przedstawiciel Wójta Gminy Tczew.

W 2025 roku Kapituła odbyła 1 posiedzenie w dniu 26 lutego 2025 r. Na niniejszym posiedzeniu rozpatrzyła dwa wnioski o przyznanie nagród Starosty. Oba zostały przez Kapitułę rozpatrzone negatywnie z uwagi na fakt, że:

- 1) że wniosek dotyczący kandydatki został złożony dwukrotnie w latach poprzednich, w tej samej kategorii; w takim przypadku zgodnie z regulaminem następuje okres rocznej karencji,
- 2) z uwagi na fakt, że wnioskodawca nie określił jasno w formularzu, czy wnioskuje o przyznanie nagrody za osiągnięcia w roku ubiegłym, czy za całokształt osiągnięć, a z opisu nie dało się jednoznacznie tej informacji wywnioskować; ponadto osiągnięcia w roku ubiegłym były zdaniem członków Kapituły zbyt niskie, aby uhonorować je nagrodą Starosty

W związku z powyższym **na podstawie § 5 ust. 3 Regulaminu pracy Kapituły Nagród Starosty Tczewskiego w dziedzinie twórczości artystycznej oraz upowszechniania i ochrony kultury** Kapituła postanowiła przedstawić swoje propozycje do akceptacji Staroście Tczewskiemu. Starosta zaakceptował przedstawione przez Kapitułę propozycje, w związku z czym laureatami nagrody Starosty Tczewskiego w dziedzinie kultury, które zostały wręczone w roku 2025 zostali:

1) w kategorii „Wydarzenie Roku” : Koncert „Bonum est nos hic esse” z okazji 750-lecia nadania Pelplina Cystersom oraz otwarcie nowego punktu na mapie kulturalnej miasta Tczewa – **Klubu Muzycznego Grand Club Paris**

- 3 lipca 2024 roku w Katedrze w Pelplinie odbył się koncert zorganizowany przez Miejski Ośrodek Kultury w Pelplinie z okazji 750-lecia nadania Pelplina Cystersom, pt. **„Bonum est nos hic esse”** (z łac. „Dobrze nam tu być”- wg legendy słowa opata Wernera, które wypowiedział po przybyciu Cystersów do Pelplina). Wykonawcami koncertu była Kapela B.V.M. in Pelplin pod dyrekcją Pawła Hulisa oraz Agnieszka Wilczewska- sopran, Anna Krawczuk- alt, Aleksander Rewiński- tenor, Piotr Pieron- bas.

W programie koncertu w Pelplinie wykonane zostały dwa wyjątkowe utwory, w tym:

- Pieśń o św. Bernardzie *Aria de S.N.N. Bernardo*, utwór skomponowany w XVIII w. przez Józefa Fritsche, zakonnika klasztoru Cystersów. Od czasu kasaty zakonu, przez ostatnie 200 lat, utwór nie był wykonywany. Zapis nutowy dzieła wymagał uzupełnienia brakujących głosów i rekonstrukcji, czego dokonał dr Paweł Hulisz.
- Dawny hymn Pelplina z XVI wieku *Ad sacrum Pöplinum* napisany przez Jana Scultetiego dla Cystersów. Była to prapremiera wykonania tego utworu. Pierwotny tekst został wryty na drewnianej tablicy, następnie przepisany w XVI w. do kroniki klasztornej, przetłumaczony i opracowany naukowo przez ks. dr Piotra Tislera w 2006 roku, a Paweł Hulisz skomponował muzykę

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

do istniejącego tekstu: *Kantata Ad sacrum Pölplinum* na sopran solo, tenor, trąbkę solo i orkiestrę. Poza w/w utworami koncert obejmował wykonanie dzieł kompozytorów tworzących w XVIII wieku, *Offertorium* Urbana Müllera oraz *Missa Pastoritia C-dur* Eugeniusza Elstnera.

Działaniem towarzyszącym koncertowi jest płyta zawierająca Pieśń o św. Bernardzie, dawny Hymn Pelplina, trzy utwory na organy z Tabulatury Pelplińskiej oraz Marsz triumfalny Sigfrida Karga-Elerta dla podkreślenia dziękczynienia za jubileuszowy rok 750-lecia nadania Pelplina Cystersom. Płyta zawiera folder z informacjami o utworach i wykonawcach. Płyta została przygotowana przez Ars Sonora Studio pod kierunkiem Jakuba Garbacza i wydana przez Miejski Ośrodek Kultury w Pelplinie.

Jubileuszowe wydarzenie przygotowywane było od dwóch lat. Inicjatorem wypromowania dawnych utworów muzycznych związanych z zakonem Cystersów z Pelplina jest pasjonat historii Pan Bogdan Badziong, który zebrał i opracował materiały do folderów (współpraca: dr Paweł Hulisz, ks. Piotr Tisler, Piotr Łąga). Nagrania do płyty na zlecenie Gminy Pelplin wykonane zostały w katedrze w Pelplinie w kwietniu 2023 r. i na początku maja 2024 r.

Partytury i głosy do koncertu przygotował Paweł Hulisz - trębacz, aranżer, kompozytor, doktor sztuk muzycznych, który zajmuje się m.in. opracowywaniem i rekonstrukcją starodruków muzycznych z XVII i XVIII wieku.

Koncert sfinansowany został ze środków Gminy Pelplin. Sponsorem koncertu był Bank Spółdzielczy w Skórczu.

Patronat honorowy nad wydarzeniem: Mirosław Chyła – Burmistrz Miasta i Gminy Pelplin, Biskup Ryszard Kasyna - Biskup Diecezji Pelplińskiej, Mieczysław Struk - Marszałek Województwa Pomorskiego, Beata Rutkiewicz – Wojewoda Pomorski, Mirosław Augustyn – Starosta Tczewski.

Patronat medialny: Radio Głos, Pielgrzym, TVP 3 Gdańsk, Radio Gdańsk, Radio Tczew, Gazeta Tczewska, Wieści z Kociewia, JO TV, Informator Pelpliński, portal TV Pelplin

Na realizację całego wydarzenia złożyła się praca zespołowa wielu osób, Ośrodka Kultury w Pelplinie, Gminy Pelplin, ale kluczową rolę w przygotowaniu, opracowaniu muzycznym utworów i koncertu miał Paweł Hulisz (trębacz, aranżer, kompozytor, doktor sztuk muzycznych, muzyk sesyjny z dorobkiem wielu nagrań płytowych, założyciel zespołu Tubicinatores Gedanenses, kompozytor hejnału wykonywanego od 2017 r. na rozpoczęcie i zakończenie Jarmarku św. Dominika w Gdańsku).

- Grand Club Paris to nowa propozycja kulturalna w Tczewie. Po długim okresie prac przy przebudowie budynku dawnej mleczarni powstał elegancki klub, który z pewnością będzie przyciągał fanów dobrej muzyki, zabawy, ale też wielu artystów. W rocznicę śmierci Grzegorza Ciechowskiego - muzyka z Tczewa, zorganizowano wydarzenia upamiętniające związane z tym miejscem i nowo otwartym klubem. Jego nazwa nawiązuje do pochodzenia właściciela z Paryża, a

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

także do jego planów współpracy z klubami stolicy Francji.

Nagroda „Wydarzenie Roku” jest nagrodą rzeczową w postaci pamiątkowej statuetki.

2) w kategorii „Kreacja artystyczna w dowolnej dziedzinie kultury i sztuki”: **Chór Pasja z Gniewa**

Chór "Pasja" to muzyczna wizytówka Gniewskiego UTW. Powstał w 2017 r. Warsztaty muzyczne prowadził początkowo pan Krystian Zimny, a od 2020 r. - chórmistrz Izabela Chyła. "Pasja" to chór żeński trzygłosowy. Jego repertuar jest bardzo szeroki - od utworów barokowych, klasycystycznych po muzykę współczesną. Utwory wykonywane są z akompaniamentem i a'capella także w języku łacińskim, angielskim, włoskim, ukraińskim.

Chór swoimi występami uświetnia uniwersyteckie oraz lokalne uroczystości. Corocznie wspólnie z Harmonia Sphaerarum oraz ogniskiem muzycznym przygotowuje koncerty z okazji Święta Niepodległości Polski, świąt Bożego Narodzenia, Dnia Matki i Dziecka. "Pasja" uczestniczy w konkursach i przeglądach muzycznych, zdobywając Brązowy Dyplom w Ogólnopolskim Przeglądzie Kolęd i Pastorałek we Wrocławiu, Brązowe Pasma (2022 r.) oraz Złote Pasma (2023 r.) w Ogólnopolskim Konkursie Kolęd i Pastorałek w Chełmnie i Nagrodę Specjalną za szlachetność i kulturę brzemienia oraz narrację wykonania. Także w 2023 r. uzyskał II miejsce oraz nagrodę za najlepiej wykonany utwór zagranicznego kompozytora w Międzynarodowych Zmaganiach Muzycznych w Szczecinie. W 2024 r. chór "Pasja" zdobył Brązowy Dyplom w Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym MUNDUS CANTAT w Sopocie oraz Srebrne Pasma w Ogólnopolskim Turnieju Chórów o Kryształowe Serce Chełmińskiej Jesieni. Ostatni sukces chóru Gniewskiego Uniwersytetu III Wieku to Srebrne Pasma w jubileuszowym XX Ogólnopolskim Festiwalu Kolęd i Pastorałek Chełmno 2025.

Od 2024 Chór „Pasja” funkcjonuje w strukturach Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej w Gniewie.

Członkinie chóru "Pasja": Bożena Brzezińska, Danuta Goździkowska, Dorota Świrbutowicz, Elżbieta Zielińska, Ewa Bukowska, Ewa Kopczyńska, Gabriela Rulińska, Grażyna Danowska, Halina Kaczmarek, Helena Łatka, Janina Lisewska, Jolanta Eblowska, Krystyna Tamowicz, Lucyna Laśkiewicz, Mirosława Sedlewska, Walentyna Czapska, Ewa Luchowska. W chórze śpiewała także Elżbieta Wiecka.

3) w kategorii „Kreacja artystyczna w dowolnej dziedzinie kultury i sztuki”: nagroda za całokształt działalności **p. Adamowi Wendt**

Adam Wendt, saksofonista tenorowy, kompozytor, lider, pedagog. Absolwent Wydziału Jazzu i Muzyki Rozrywkowej AM w Katowicach. W czasie studiów grał z zespołami Young Power, Alex Band i orkiestrą Wiesława Pierogórki. Od 1985 do dziś jest członkiem grupy Walk Away, z którą koncertował w 15 krajach świata, zdobył wiele nagród i nagrał kilkanaście albumów. Współpracował m.in. z Urszulą Dudziak, Ewą Bem, Krzesimirem Dębskim, Michałem Urbaniakiem,

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

koncertował

i nagrywał z Randym Breckerem, Mike`em Sternem, Erikiem Marienthałem, Frankiem Gambale. Prowadzi własne grupy: Adam Wendt & Friends, Adam Wendt Power Set, Adam Wendt Acoustic Set.

W roku 2025 Adam Wendt wraz z zespołem Walk Away został uhonorowany Złotym Fryderykiem za całokształt twórczości. Zespół Walk Away w roku 2025 obchodził jubileusz 40-lecia działalności.

Suma wypłaconych nagród wyniosła: **4.500 złotych**. Gala wręczenia nagród odbyła się w Hotelu „Gościniec nad Wisłą” w Knybawie, 9 kwietnia 2025 r.

IV. OTWARTE KONKURSY OFERT NA REALIZACJĘ ZADAŃ PUBLICZNYCH W ZAKRESIE ROZWOJU KULTURY

W 2025 roku Zarząd Powiatu Tczewskiego ogłosił 1 otwarty konkurs ofert na realizację zadań w zakresie rozwoju kultury w powiecie tczewskim. Konkurs ten realizowany był przez Wydział Zdrowia, Spraw Społecznych i PFRON.

1) Otwarty konkurs ofert na realizację zadań w zakresie rozwoju kultury w powiecie tczewskim

Na otwarty konkurs ofert w 2025 roku wpłynęło 25 ofert, z czego 24 oferty uzyskały pozytywną ocenę formalną. Łączna kwota wnioskowanych dotacji wyniosła **335 060 złotych**, natomiast na przyznanie dotacji w niniejszym konkursie w budżecie Powiatu Tczewskiego zaplanowano **161 000 złotych** (co stanowi ok. 48,05 wnioskowanej ogółem kwoty %).

W wyniku oceny konkursowej dofinansowanie przyznano następującym podmiotom:

Lp.	Oferent/ Tytuł zadania	Kwota dofinansowania
1	Fundacja Promocji Sztuki im. Gabriela Faure z siedzibą w Kiełpinie <i>XXVII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej w Katedrze w Pelplinie</i>	15.000
2	Towarzystwo Miłośników Ziemi Tczewskiej z siedzibą w Tczewie <i>XVII Festiwal Twórczości Kociewskiej im. Romana Landowskiego</i>	15.000
3	Stowarzyszenie Na Krańcu Świata z siedzibą w Tczewie <i>Bożonarodzeniowy Koncert Kolęd</i>	15.000
4	Towarzystwo Przyjaciół Zabytków Pelplina z siedzibą w Pelplinie <i>24. Jarmark Cysterski w Pelplinie</i>	15.000
5	Stowarzyszenie Juventus z siedzibą w Tczewie <i>II Tczewskie Międzynarodowe Warsztaty Gospel</i>	15.000

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

6	Stowarzyszenie Gniewski Uniwersytet Trzeciego Wieku z siedzibą w Gniewie <i>Senior aktywny w kulturze</i>	15.000
7	Tczewskiemu Uniwersytetowi Trzeciego Wieku z siedzibą w Tczewie <i>Teatr TUTW - Jubileusz Alma Mater</i>	14.000
8	Stowarzyszeniu Na Krańcu Świata z siedzibą w Tczewie <i>SAMBOR FESTIVAL TCZEW</i>	14.000
9	Fundacja Pomorski Festiwal Muzyczny z siedzibą w Gdańsku <i>Muzyczne zakątki powiatu tczewskiego</i>	10.000
10	Stowarzyszenie Juventus z siedzibą w Tczewie <i>Kolędowe Mosty</i>	9.000
11	Stowarzyszenie Operetka Wrocławska z siedzibą we Wrocławiu <i>Śpiewnik Domowy na WYNOS!</i>	10.000
12	Parafialny Zespół Caritas przy parafii p. w. św. Józefa w Tczewie z siedzibą w Tczewie <i>III Diecezjalny Dzień Osób z Niepełnosprawnością</i>	4.000
13.	Fundacja Uważni z siedzibą w Tczewie <i>Warsztaty Makramy - Daj się wciągnąć w sznurki</i>	10.000
RAZEM:		161.000

3) Dofinansowanie wkładu własnego organizacji do projektów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej i innych źródeł zagranicznych oraz z funduszy krajowych i regionalnych

W 2025 roku przyznano również 1 dotację na dofinansowanie wkładu własnego organizacji do projektów finansowanych z funduszy Unii Europejskiej i innych źródeł zagranicznych oraz z funduszy krajowych i regionalnych dla zadań z zakresu kultury. Dotacja w wysokości **4.000 zł** została przyznana Stowarzyszeniu "Szlaki Kulturowe" z siedzibą w Subkowach na realizację zadania pt.: *Koordinacja działań Pomorskich Dróg Jakubowych na terenie województwa pomorskiego w roku 2025, ze szczególnym uwzględnieniem tras w powiecie tczewskim.*

V. DOTACJE NA PRACE KONSERWATORSKIE, RESTAURATORSKIE LUB ROBOTY BUDOWLANE PRZY ZABYTKU WPISANYM DO REJESTRU ZABYTKÓW

Wnioski o dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane mogą składać podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych, zgodnie z zapisami uchwały Nr XX/111/12 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 28 lutego 2012 r., zmienionej uchwałą Nr XV/110/2016 z dnia 29 lutego 2016 r. W budżecie Powiatu Tczewskiego na 2025 rok na udzielenie dotacji zaplanowano

Informacja na temat kultury w Powiecie Tczewskim za rok 2025

kwotę 10 000 złotych. W 2025 roku nie udzielono dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

VI. POZOSTAŁE WYDATKI W ZAKRESIE KULTURY REALIZOWANE PRZEZ WYDZIAŁ RADY, ZARZĄDU I ROZWOJU POWIATU

Budżet Wydziału w zakresie kultury wynosił na koniec 2025 roku **145.611,00 zł** i został zrealizowany na poziomie **97,05%**. Środki finansowe zostały przeznaczone m.in. na:

- 1) Nagrody Finansowe Starosty Tczewskiego (bez nagród Starosty w dziedzinie kultury): **16.000 zł**
- 2) Realizację umów zlecenie związanych z organizacją i współorganizacją wydarzeń kulturalnych na terenie powiatu tczewskiego: **7.912 zł**
- 2) Zakup nagród w konkursach organizowanych i współorganizowanych przez Powiat: **4.339,98 zł**
- 3) Zakup nagród i materiałów niezbędnych do organizacji imprez: **23.162,67zł**
- 4) Organizacja imprez i wydarzeń o charakterze kulturalnym: **84.650,08zł**

W ramach tych środków dofinansowano lub sfinansowano organizację m.in. takich wydarzeń, jak: Jarmark Cysterski w Pelplinie, Festiwal Grzegorza Ciechowskiego IN MEMORIAM, Orszak Trzech Króli, Festiwal Poetycki im. ks. Janusza St. Pasierba, obchody Święta Konstytucji 3 Maja, uroczystości upamiętniające wybuch II wojny światowej, uroczystości upamiętniające zbrodnię w Lesie Szpęgawskim, Przegląd Zespołów Folklorystycznych w Piasecznie, konkurs „Wakacje z aparatem”, konkurs „Piękna Wieś” (eliminacje powiatowe), Powiatowy Turniej Kół Gospodyń Wiejskich, Powiatowy Stół Bożonarodzeniowy.

Dyrektor Wydziału
Rady, Zarządu i Rozwoju Powiatu

Magdalena Olszewska - Gibas